

УДК 330.341.1

Г. Нагорняк, О. Качунь, А. Сич

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

МЕРЕЖЕВА МОДЕЛЬ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ

В основі кожної національної інноваційної системи лежить структура та моделі інноваційних процесів. Україна перебуває на стадії трансформаційного розвитку ринкової економіки, що позначається на ставленні до інноваційних процесів, що викликано об'єктивно існуючою ситуацією та визнанням того факту, що застосування сучасної “інтегрованої” моделі потребує розвиненої ринкової інфраструктури, достатніх фінансових ресурсів, стабільної фінансової системи, наявності вже сформованих ринків нововведень тощо. Провідні, промислово розвинені країни розробляють і здійснюють інноваційні програми у пріоритетних наукових і технологічних напрямках, які здатні забезпечити високі норми прибутку. Для вирішення питання активізації інноваційних процесів потрібно створити економіко-правове середовище, яке б стимулювало до впровадження науково-технічних розроблень та інновацій, включало механізм активного державного регулювання.

В Україні поступово складаються умови та спостерігаються тенденції до інтеграції учасників інноваційного процесу через встановлення правовідносин зі спільної діяльності. Прикладом може бути створення технологічних парків та інших інноваційних структур. Спільна інноваційна діяльність підприємств, наукових установ, вищих навчальних закладів, підприємств та держави зможе забезпечити конкурентоспроможність вітчизняної економіки на світовому ринку. Для реалізації спільних дій в інноваційній сфері використовується мережева модель інноваційного процесу, яка дозволяє охопити весь спектр взаємодій всіх учасників інноваційної діяльності. Формування інноваційних мереж – це процес підбору та поєднання відповідних інноваційних суб'єктів в єдину мережу. Процес формування інноваційних мереж вимагає розроблення, крім базових загальних економічних принципів, ще і принципи інноваційного змісту, до яких відносять наступні: добровільність учасників у своїх діях; єдність; визначення сфери діяльності учасників, їх значення та місце в майбутній мережі; орієнтація інноваційної мережі на професійних учасників процесу трансферу технологій; контроль якості вхідної інформації; забезпечення взаємодії національних інноваційних мереж різного рівня зі світовими, глобальними мережами трансферу технологій у якості національних сегментів.

В Україні сфера об'єктів інфраструктури інноваційного процесу не демонструє високих темпів розвитку. Технопарки України практично єдині на сьогодні ефективно діючі механізми, які забезпечують зв'язок науки з виробництвом і надають комплекс інфраструктурних послуг за рахунок спеціального режиму виконання інноваційних проектів. З восьми зареєстрованих в Україні технопарків реально працюють чотири, а дають віддачу лише два: технопарк “Інститут електрозварювання імені Є.О. Патона” (м. Київ) і технопарк “Інститут монокристалів” (м. Харків). Решта практично або починають роботу, або ведуть досить обмежену інноваційну діяльність. Цільовою групою Харківського технологічного бізнес-інкубатора є високоосвічені підприємці-початківці, що мають науково-технологічну підготовку та намагаються використати власні знання у галузі високих технологій та інтелектуальних комунікаційних технологій. Недоліком існуючої моделі інноваційного процесу є нерівномірність розподілу існуючих інноваційних об'єктів за регіонами України.